

[Statsministeren.]

Myndigheders Interesse, til Helgener og Martyrer. Men der gives ogsaa Personer, som af ydre Omstændigheder er ført ind i disse uheldige Forhold til Tyskerne uden Tanke om at ville skade deres Land eller krydse lovlige Myndigheders Planer, og som nu har siddet interneret og arresteret i Maaneder under Forhold, som før Krigen efter min Opfattelse vilde have oprørt omtrent hele den danske Befolkning, og om 10 Aar vil vi sandsynligvis tænke tilbage paa denne Episode med Skam. Derfor har vi anbefalet — i hvert Fald har jeg gjort det — en vis Skaansomhed i disse Forhold og over for disse Personer, som er kommet ind i det under visse formildende og undskyldende Omstændigheder. Det er ikke af Hensyn til Tyskhed eller Nazisme eller andre antinationale Elementer, men det er af Hensyn til den Tragedie, der er opstaaet for de paagældende og deres Paarørende, og først og fremmest af Hensyn til det danske Folk. Man kan være enig eller uenig i disse Synspunkter, men jeg tilbageviser paa det skarpeste enhver Tale om, at de skulde være Udtryk for en unational Indstilling.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om de to Kommissioner, som er nævnt i Programudtalelsen, skal jeg sige, at det har hele Tiden været Meningen, at Ministeriet vilde tage Initiativet til en Forhandling med Partierne om deres Nedsættelse.

Jeg skal saa til sidst gøre nogle Bemærkninger vedrørende de Spørgsmaal, som knytter sig til vor Sydgrænse. Det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft citerede i sin Tale et Par Udtalelser, som jeg fremsatte før Valget om dette Emne. Om disse Citater skal jeg sige, at de dels er ufuldstændige og derfor ikke helt giver Udtryk for det, jeg har sagt, og dels er der i Referatet brugt et Par Ord, som jeg slet ikke har benyttet, nemlig Ordene: „løsevet fra Tyskland“. Dette har jeg for længst gjort vedkommende Referent opmærksom paa, og han har indrømmet Rigtigheden deraf.

Der er fra forskellig Side rejst Spørgsmaal om, hvilken Forskel der er mellem Ministeriets Aabningstale af Maj 1945 og den nuværende Regerings Programudtalelse vedrørende Grænsespørgsmaalet. Jeg skal i den Anledning gøre opmærksom paa, at det fælles for de to Udtalelser er, at de begge bygger paa den nationale Selvbestemelsesret som det afgørende for Grænse-udtagningen. Det øvrige er forskelligt baade i Form og i Indhold. I den første Udtalelse, altsaa den af Maj, siges det, at Regeringen er af den Opfattelse, at Grænsen ligger

fast, og man vil tage Mindretallets Stilling baade Nord og Syd for Grænsen op til Overvejelse. I den sidste Udtalelse siges det om det danske Mindretal i Sydslesvig, at den nuværende Regering vil gøre, hvad den kan for at fjerne og afbøde Vanskelighederne for det danske Mindretal, og at den vil støtte og styrke det i dets nationale og kulturelle Kamp. Man vil altsaa se, at i den sidste Udtalelse siger man, hvad man vil gøre, i den første udtrykker man, hvad man vil tage op til Overvejelse. Af den sidste Udtalelses Bemærkninger om Sydslesvig — Bemærkninger, som der ikke findes noget tilsvarende til i den første, den af Maj — skal jeg bringe et Par korte Citater, hvis den højtærede Formand vil tillade det. Det hedder heri:

„Ministeriet er fuldt opmærksom paa de Interesser, som for Danmark knytter sig til den fremtidige Ordning af Sydslesvigs Forhold, og vil yde sin Støtte til Sikring af Befolkningens Ret til et frit folkeligt Liv i dens ældgamle Hjemstavn.“

Og længere nede siges det:

„Ministeriet vil gøre, hvad det kan, for at fjerne den Fare, som Tilstrømningen af talstærke, hjemstavnsfremmede tyske Elementer udgør baade for Danskheden i Sydslesvig og for Grænsens fremtidige Sikkerhed.“

Det vil med andre Ord sige, at der gives Udtryk for, at Danmark af Hensyn til vort Mindretal i Sydslesvig, af Hensyn til Grænsens fremtidige Sikkerhed og for at skabe frie og lige Vilkaar i den nationale og folkelige Kappelstrid dernede er dybt interesseret i en fremtidig Ordning af Sydslesvigs Forhold. Det er altsaa ikke et Omraade, som er os ligegyldigt, tværtimod, af Hensyn til de Interesser, som jeg her har omtalt.

Hvor stor Forskellen er mellem de to Udtalelser, kan man jo sikkert selv ved nøje Studium finde ud af, men der er den Vanskelighed derved, at den første Udtalelse, den fra Maj, er blevet fortolket og forstaaet paa forskellig Maade, selv af dem, som har været med til at udforme den. Den er fremkommet som et Resultat af et Kompromis, og det er vel Grunden til, at den er baade uklar og ufyldstgørende, men efter den Fortolkning, som jeg mener er den rette, indeholder den ikke hverken noget skadeligt eller noget urigtigt, og derfor har jeg givet den min Tilslutning, og det vedstaar jeg. Men hvis der skal være Mening i Udtalelsen, hvis ikke den ene Sætning skal tale imod den anden, mener